

ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

1. Предмет, задачі та методи історії психології

Питання:

1. Предмет історії психології.
2. Методологічні принципи та методи історії психології. Значення історії психології у постановці та вирішенні методологічних проблем психології. Теоретичні підходи до розвитку психологічної науки.
3. Загальна характеристика основних періодів: психологія стародавнього світу, психологія Середньовіччя, психологія епохи Відродження, психологія Нового часу.

Література:

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова. – К.: НВП «Інтерсервіс». 2016. – 235 с.
2. Ждан А. Н. История психологии: от античности к современности. – М., 2002.
3. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т.Д. Марцинковская. – М., 2000.
4. Роменець В. А. Історія психології стародавнього світу і середніх віків / В.А. Роменець. – К., 1983.

2. Психологія на Сході

Питання:

1. Загальна характеристика східної психології.
2. Основні положення буддизму.
3. Ортодоксальні школи індійської філософії.
4. Неортодоксальні школи індійської філософії.
5. Йога та її напрямки. Розуміння духовного зростання в системі йоги.
6. Суфізм як напрямок ісламу. Розвиток особистості в системі суфізму.

Література:

1. Майков В. Трансперсональная психология: Истоки, история, современное состояние / В. Майков, В. Козлов – М.: ООО „Издательство АСТ” и др., 2004.
2. Ярошевский М.Г. История психологии / М.Г.Ярошевский.- М., 1985.

3. Зародження та розвиток античної психологічної думки

Питання:

1. Душа як предмет психології: інструментальний та предметний підходи.
2. Поняття душі в натурфілософії (мілетська школа, вчення Геракліта).
3. Містичні школи: орфіки та піфагорійці.
4. Атомістичні теорії душі (Левкіпп, Демокрит, Епікур). Теорія сприймання Демокрита: темне та істинне пізнання.
5. Вчення Сократа.
6. Психологічна концепція Платона.
7. Аристотель: душа як діяльність тіла. Вчення Аристотеля про функції душі, процеси пізнання, почуття та волю.
8. Особливості психологічних поглядів в елліністичний період. Системи Епікура, стоїків, кініків, неоплатонізм Плотіна.

Література:

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова. – К.: НВП «Інтерсервіс». 2016. – 235 с.
2. Роменець В. А. Історія психології стародавнього світу і середніх віків / В.А. Роменець. – К., 1983.

3. Вернан Ж.-П. Происхождение древнегреческой мысли / Ж.-П. Вернан. – М., 1988.

4. Психологічні теорії Середньовіччя та в епоху Відродження

Питання:

1. Розвиток європейської психології у 4 – 11 століттях: поняття душі у середньовічній схоластиці у порівнянні з наукою стародавнього світу. Августин Блаженний.

2. Середньовічна арабська психологія: досягнення арабської медицини у галузі психологічного знання. Психологічні погляди Ібн-Сини та Ібн-Рошда. Теорія двох істин та її роль у розвитку науки.

3. Психологія у пізньому Середньовіччі (12 – 15 століття).

4. Проблема універсалій та її значення для розвитку психологічної думки. Номіналізм Фоми Аквінського. Реалізм Д. Скота, П. Абеляра.

5. Учення У. Оккама.

6. Зміни у розумінні поняття „душа” під час Відродження.

7. Натурфілософія Бруно, Телезіо, Леонардо.

8. Скептицизм Монтеня.

Література:

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова. – К.: НВП «Інтерсервіс». 2016. – 235 с.

2. Роменець В. А. Історія психології епохи Відродження / В.А. Роменець. – К., 1988.

5. Розвиток психології у Новий Час

Питання:

1. Основні тенденції у розвитку психології Нового часу: механістичні погляди в науці.

2. Емпіричний напрямок у психології (Ф. Бекон).
3. Дуалізм Р. Декарта.
4. Матеріалістичний підхід до розуміння природи психічного в ученні Т. Гоббса.
5. Монізм Б. Спінози.
6. Ідеалістичне вчення Г. Лейбніця.
7. Сенсуалізм Дж. Локка.

Література:

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова. – К.: НВП «Інтерсервіс». 2016. – 235 с.
2. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т.Д. Марцинковская. – М., 2000.
3. Роменець В. А. Історія психології епохи Просвітництва / В.А. Роменець. – К., 1993.
4. Ярошевский М.Г. История психологии / М.Г.Ярошевский.- М., 1985.

6. Розвиток психології у XVIII – початку XIX століття. Психологія на межі XIX – XX століть.

Питання:

1. Асоціативна психологія (Берклі, Юм, Гартлі).
2. Проблема особистості у французькому Просвітництві.
3. Учення Вольфа про обдарованість.
4. Психологічні ідеї німецької класичної філософії кінця 18 - першої половини 19 століття.
5. Асоціативна психологія у XIX столітті. Загальна характеристика асоціативної психології. Класичні теорії асоціативної психології (Т. Браун, Джеймс Мілль). Розвиток асоціативної психології в другій половині XIX століття (І. Герbart, Джон Стюарт Мілль, О. Бен, Г. Спенсер).

6. Розвиток галузей психології наприкінці 19 - на початку 20 століття (психотехніка, диференційна психологія, дитяча, педагогічна, соціальна, культурно-історична та зоопсихологія).
7. Передумови перебудови психології у самостійну науку: асоціативна теорія, розвиток експериментального методу у психофізіології, психофізиці, психометрії.
8. Програми побудови психології як дослідної науки. Фізіологічна психологія В. Вундта. Ф. Brentano про інтенційні акти свідомості. Американський функціоналізм (У. Джемс, Дж. Дьюї, Дж. Енджелл, Р. Вудвортс).
9. В. Дільтей про описову та пояснювальну психологію.

Література:

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова. – К.: НВП «Інтерсервіс». 2016. – 235 с.
2. Ждан А. Н. История психологии: от античности к современности. – М., 2002.
3. Марцинковская Т.Д. История психологии / Т.Д. Марцинковская. – М., 2000.

7. Зародження та розвиток психології в Україні

1. Виникнення та розвиток психології в ХVІІ сторіччі: психологічні ідеї К. Соковича, І. Гізеля, С. Яворського.
2. Подальший розвиток психології у ХVІІІ столітті: Ф. Прокопович, С. Калиновський, Г. Сковорода як представники українського Просвітництва.
3. Специфіка розвитку психології в ХІХ – початку ХХ століття. Психологія на Слобожанщині: емпірична психологія Любовського, психологічні ідеї О. Потебні. Розвиток психології художньої творчості.

4. Розвиток психології у Західній Україні: розвиток психологічних ідей у Львівсько-Варшавській філософській школі (К. Твардовський, В. Вітвіцький, М. Кройц); дослідження етнопсихологічних феноменів західно-українськими вченими (В. Гнатюк, М. Грушевський, О. Колесса, І. Мірчук, І. Франко та ін.); проблеми педагогічної та дитячої психології у творчості С. Балає.

Література:

1. Данилюк І.В. Історія психології в Україні: Західні регіони (остання чверть ХІХ - перша половина ХХ століття): Навч. посібник для вузів / І.В.Данилюк. – Київ: Либідь, 2003.
2. Жуков С.М., Жукова Т.В. Історія психології: навчальний посібник для студ. вузів / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – Київ: Кондор, 2009.
3. Іванова О.Ф. Історія психології ХІХ – ХХ століття (на матеріалі розвитку психології на Слобожанщині) / О.Ф. Іванова. – Харків: ХДУ, 1995.

8. Відкрита криза в психології

1. Причини відкритої кризи та її характеристика.
2. Виникнення незалежних шкіл як прояв кризи в психології.
3. Глумачення предмета психології в психоаналітичній, біхевіористичній та гештальт-теорії.

Література:

1. Выготский Л.С. Исторический смысл психологического кризиса // Л.С. Выготский. Собр. Соч. в 6 т. – М., 1982. – Т.1. – С. 291-436.
2. С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2002. – С.63-77.

3. Хрестоматия по истории психологии (период открытого кризиса). – М., 1980.

9. Розвиток психоаналізу

1. Етапи розвитку психоаналізу.
2. Его-психологія, загальна характеристика. Внесок А. Фрейд та Х. Гартмана в розвиток его-психології. Епігенетична теорія Е. Еріксона.
3. Фрейдомарксизм В. Райха. Поняття оргону та характерного панциря. Типи характеру. Тілесно-орієнтована психотерапія.
4. Теорії об'єктних відносин та прихильності як новітні напрямки традиційної психоаналітичної теорії.

Література:

1. Роменець В.А. , Маноха І.П. Історія психології ХХ століття. – К., 1998.
2. История зарубежной психологии (30-60-е годы 20 века): тексты. – М., 1986.
3. Ярошевский М.Г. История психологии. – М., 1985. – С. 366-386, 413-419.

10. Поведінкова психологія

1. Передумови виникнення біхевіоризму (теорія Е. Торндайка, вчення І. Павлова).
2. Класичний біхевіоризм Дж. Уотсона. Схема дослідження поведінки.
3. Загальна характеристика необіхевіоризму.
4. Основні поняття теорії Е. Толмена і К. Халла (проміжні змінні, когнітивні карти, латентне навчання).
5. Оперантний біхевіоризм Б. Скіннера (оперантне навчання, підкріплення).
6. Основні методи поведінкової психотерапії.

Література:

1. Торндайк Э., Уотсон Дж. Б.. Бихевиоризм. – М., 1998. – С. 259-281.
2. Хрестоматия по истории психологии /Под. Ред. А.Н. Ждан, П.Я.Гальперина.- М., 1980 (Толмен).
3. Ярошевский М.Г. История психологии. – М., 1985. – С. 334-352, 390-413.

11. Гештальт-психологія

1. Передумови виникнення гештальт-психології.

2. Дослідження сприймання в гештальт-психології, основні феномени та закони.
3. Дослідження мислення (експерименти Келера).
4. Динамічна теорія особистості К. Левіна.
5. Гештальт-терапія.

Література:

1. Хрестоматия по общей психологии. Психология мышления. – М., 1981. – С. 35-47, 255-269, 351-356.
2. Ярошевский М.Г. История психологии. – М., 1985. С. 352-366, 419-424.

12. Гуманістична психологія

1. Загальні положення гуманістичної психології.
2. Самоактуалізація та її тлумачення в теоріях А.Маслоу та К. Роджерса.
3. Клієнт-центрована терапія. Умови ефективної психотерапії.
4. Логотерапія В.Франкла.

Література:

1. Марцинковская Т.Д. История психологии. – М., 2000.
2. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття. – К., 1998.
3. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. – СПб., 1997.

13. Когнітивна психологія

1. Передумови виникнення когнітивної психології. Моделювання когнітивних процесів.
2. Когнітивний напрямок у соціально-психологічних дослідженнях. Теорія когнітивного дисонансу Л. Фестінгера.
3. Теорія соціального навчання А. Бандури.
4. Теорія конструктів Дж. Келлі.

Література:

1. Марцинковская Т.Д. История психологии. – М., 2000.
2. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття. – К., 1998.
3. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. – СПб., 1997.

14. Радянська психологія

1. Культурно-історична концепція Л.С. Виготського. Поняття інтеріоризації та зони найближчого розвитку.
2. Діяльнісний підхід у роботах С.Л. Рубінштейна та О.М. Леонтьєва.
3. Діяльнісний підхід у дослідженнях пам'яті (П.І. Зінченко,

А.А. Смирнов), сприймання (О.В. Запорожець), у теоріях розвитку й навчання (Д.Б. Ельконін, Л.В. Занков, П.Я. Гальперін, В.В. Давидов).

4. Проблема особистості в працях В.Н. М'ясищева, Б.Г. Ананьєва.

Література:

1. Психология личности. Тексты. – М., 1982. –С. 20-27, 71-80, 28-34, 172-182.
2. Хрестоматия по общей психологии. Психология памяти. – М., 1979.
3. Хрестоматия по общей психологии. Психология мышления. – М., 1981. – С. 78-86.
4. Марцинковская Т.Д. История психологии. – М., 2000.

15. Сучасна психологія.

1. Стан сучасної психології та психотерапії.
2. Нейролінгвістичне програмування.
3. Трансперсональна психологія.
4. Кроскультурна та гендерна психологія.
5. Перспективи розвитку психології в Україні та за кордоном.

Література:

1. Марцинковская Т.Д. История психологии. – М., 2000.
2. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття. – К., 1998.

16. Колоквіум.